

UCHWAŁA NR
Rady Miejskiej w Lęborku
z dnia 2025 r.

w sprawie zmiany uchwały nr LX-765/2023 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na lata 2024-2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.)

uchwała się, co następuje:

§ 1.

W Uchwale nr LX-765/2023 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na lata 2024-2025, w załączniku do przedmiotowej uchwały, punkt *11. Zadania programu i sposoby ich realizacji* otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lęborka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do uchwały nr
Rady Miejskiej w Lęborku
z dnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA LĘBORKA
NA LATA 2024 - 2025**

WSTĘP

Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów dotyczące alkoholu, narkomanii, uzależnień czynnościowych oraz przemocy na terenie Gminy Miasto Lębork mają charakter długofalowy i w latach 2024-2025 stanowią będą kontynuację działań. Są elementem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na lata 2024-2025 zawiera działania zgodne z kierunkami i celami operacyjnymi dotyczącymi profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Program zawiera również dodatkowe elementy służące przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Podstawą działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii są:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Do opracowania niniejszego Programu posłużyły:

- Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych "Lustro" Raport Lokalny - ewaluacja badania społecznej diagnozy uczniów 2021.
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lęborka na lata 2021-2025,
- Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD "Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną".

1. Postanowienia ogólne

1.1 Zadania związane z prowadzeniem działań profilaktycznych i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gmin zgodnie z art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), zwanej dalej "ustawą" i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.).

1.2 Zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W celu realizacji w/w zadań opracowywany jest „*Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na lata 2024-2025*” (zwany dalej "Programem"), który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz minimalizację szkód społecznych i indywidualnych wynikających ze spożywania i nadużywania alkoholu, narkotyków, środków zastępczych oraz innych substancji psychoaktywnych.

Realizacja zadań, o których mowa w art. 4¹ ust. 1, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

2. Diagnoza problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy na terenie miasta Lęborka – wybrane zagadnienia

Badanie "Zmiana profilu konsumpcji napojów alkoholowych w Polsce w trakcie i po pandemii"¹ potwierdza dane publikowane przez OECD na temat zwiększonej konsumpcji alkoholu w okresie dwóch lat pandemii, szczególnie wśród konsumentów, którzy już przed pandemią pili nadmiernie i ryzykownie. Zostało zrealizowane w sierpniu 2021 r. na ogólnopolskiej próbie dorosłych respondentów przez firmę SW Reaserch, wg protokołu badawczego przygotowanego przez zespół: Daniel Pankowski, Kinga Wytrychiewicz-Pankowska, pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja M. Fała. Badacze wskazują, że negatywne zachowania związane z pićm alkoholu utrwały się i są obserwowane również obecnie. Blisko dwa lata pandemii i społecznej izolacji wpłynęły na ilość i sposób konsumpcji alkoholu. Dane wskazują na wzrost sprzedaży alkoholu w latach 2020-2021 w porównaniu do roku 2019, pomimo okresowego zamknięcia gastronomii. Zwiększona konsumpcja alkoholu została przede wszystkim zaobserwowana w grupach konsumentów, którzy już przed pandemią pili nadmiernie i ryzykownie.

Obecnie do niepicia alkoholu przyznaje się 18 proc. respondentów, a więc deklarowana liczba abstynentów zmalała o 4 p.p. Osoby badane deklarują rzadsze niż przed pandemią spożywanie piwa. Spożycie wódki oraz wina spadło w czasie "lockdownu", po czym wróciło do wcześniejszego poziomu. W badaniu wykorzystano test AUDIT (Test Rozpoznawania Problemów Alkoholowych), aby dokładniej przyjrzeć się modelowi picia alkoholu przez osoby, które wypijają co najmniej 6 standardowych jednostek alkoholu (SJA) przy jednej okazji.

Wypijanie takiej ilości alkoholu dziennie jest uznawane za picie szkodliwe i ryzykowne. Odsetek badanych, którzy w czasie pandemii pili minimum 6 SJA przy jednej okazji co najmniej raz w tygodniu wzrósł do 17 proc. i utrzymał się po pandemii na niemal tym samym poziomie (16,5 proc.).

Co dziesiąty badany przyznał, że obecnie z powodu picia alkoholu zaniedbuje swoje obowiązki – to więcej osób niż w pandemii (9,2 proc.) i zdecydowanie więcej niż przed 2020 rokiem (7,6 proc.).

¹ Polskie Towarzystwo Zdrowia Publicznego - strona oficjalna <https://ptzp.org/en/zmiana-profilu-konsumpcji-napojow-alkoholowych-20221015120>

Zwiększyło się również zjawisko porannego picia alkoholu po intensywnym piciu poprzedniego dnia – przed pandemią takie sytuacje miały miejsce co najmniej raz w tygodniu w przypadku 6,3 proc. respondentów, obecnie przyznaje się do tego typu zachowań ponad 9 proc. badanych Polaków.

Blisko 12 proc. badanych przyznaje, że ich bliscy są zaniepokojeni ilością wy pijanego przez respondentów alkoholu i sugerują im, by ograniczyli picie. To o niemal 3 p.p. więcej niż przed pandemią.

Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), wcielonej od 2022 roku do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, od lat pokazują, że szkodliwa konsumpcja alkoholu dotyczy 18,6 proc. Polaków – 11,3 proc. pije ryzykownie (od 6 do 12 litrów czystego etanolu rocznie), a 7,3 proc. nadużywa alkoholu (ponad 12 litrów etanolu rocznie).

"Według PARPA statystyczny Polak wypił w 2021 więcej niż dotychczas wina i miodów, więcej wyrobów spirytusowych, a mniej piwa. De facto w ubiegłym roku w Polsce zanotowano najwyższe od pierwszej połowy lat 90. spożycie alkoholi mocnych i najniższe od ponad 10 lat spożycie piwa. Udział napojów spirytusowych w strukturze spożycia napojów alkoholowych, w przeliczeniu na czysty alkohol, wyniósł w 2021 roku rekordowe 39,2 proc. Tak wysokich wskaźników dla alkoholi mocnych PARPA nie zanotowała ani razu od kiedy publikowane są analizy, czyli od ponad 20 lat. (...)

"Statystyki GUS wskazują, że średnie roczne spożycie napojów alkoholowych na 1 mieszkańca, w przeliczeniu na 100-procentowy alkohol w 2021 nieznacznie wzrosło (9,7 litra w roku 2021 vs. 9,62 litra w roku 2020). Wzrosty spożycia są widoczne przede wszystkim w kategorii wyrobów spirytusowych – 10 lat temu statystyczny Polak wypijał 3 litry 100-procentowego alkoholu pod postacią wyrobów spirytusowych i 5,46 litra 100-procentowego alkoholu pod postacią piwa. W ubiegłym roku wartości te wynosiły 3,8 litra dla alkoholi mocnych i 5,1 litra dla piwa.

Wg prof. dr. hab. Andrzeja M. Fala, prezesa zarządu Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego, bardzo niepokoją dane pokazujące choćby czasowy wzrost tendencji „binge drinking” (picie do upadłego)."

Źródło: Polskie Towarzystwo Zdrowia Publicznego²

3. Wzory konsumpcji alkoholu w Polsce. Raport z badań kwestionariuszowych 2020 - PARPA (Marta Zin-Sędek, dr Magdalena Rowicka, dr Sławomir Postek)³

Wybrane wnioski:

1. Alkohol jest powszechnie konsumowanym napojem – ponad 80% respondentów piło w ciągu 12 miesięcy przed badaniem przynajmniej jeden rodzaj alkoholu. Wśród uczestników badania 382 osoby (19,2%) przyznało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie piły żadnego napoju alkoholowego. Wielkość tej grupy jest nieco wyższa niż w badaniu RARHA, w której badana populacja ograniczała się do osób w wieku 18–64 lata (13,6%). Najwyższy odsetek abstynentów jest w grupie osób w wieku 65 lat i więcej (38,3%),
2. Rozpowszechnienie abstynencji jest znacznie wyższe wśród kobiet (26,5%) niż mężczyzn (12,6%). Pod względem częstości picia (dni picia) konsumenci alkoholu piją go średnio przez 73 dni, czyli ponad 2 miesiące w roku. Przy czym najczęściej piją piwo (61 dni w roku) i zdecydowanie rzadziej wino czy napoje spirytusowe (14 dni w roku).
3. W 2020 roku respondenci rzadziej sięgali po alkohol. Może to być związane z ograniczeniami wynikającymi z pandemii COVID-19, chociaż warto zaznaczyć, że 80% respondentów zadeklarowało, że ich sposób picia w czasie pandemii się nie zmienił. **Mężczyźni piją alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety (średnia 106 dni versus 37 dni)**, przy czym różnica

² <https://zdrowie.pap.pl/uzaleznienia/alkohol-po-pandemii-jak-zmienil-sie-model-konsumpcji>

³ http://www.parpa.pl/images/wzory_konsumpcji__2020_popr.pdf

ta jest głównie związana z częstszym pić piwa przez mężczyzn (średnio 98 dni w roku dla mężczyzn i 21 dni w roku dla kobiet) i ponad dwukrotnie częstszym pić napojów spirytusowych (20 dni) niż w przypadku kobiet (9 dni). Kobiety piją wino niemal dwukrotnie częściej niż mężczyźni (18 dni vs 10 dni).

4. Codziennie lub prawie codziennie alkohol pije niespełna 8% konsumentów. Niemal co trzeci konsument pije alkohol co najmniej raz na tydzień, 3 na 10 – co najmniej raz na miesiąc i kolejnych 3 na 10 – rzadziej. **Picie codzienne jest wskaźnikiem ryzykownego wzoru picia.** Do przynajmniej jednego symptomu ryzykownego picia, mierzonego narzędziem przesiewowym RAPS (Rapid Alcohol Problems Screen), przyznało się 14,2% osób.
5. Najważniejsze motywy związane są z presją społeczną (picie podczas uroczystości oraz chęć dopasowania się) oraz z przyjemnością odczuwaną w wyniku picia alkoholu (nastroj i uczucie towarzyszące picciu).
6. Do najrzadziej wskazywanych okoliczności picia należą: picie na zewnątrz (czyli w parkach, na ulicach), samemu/samej, w pubie, barze (zarówno dla ogółu próby, jak i w podziale na płeć).
7. Obecnie jednym z częściej pojawiających się w dyskursie publicznym problemów jest picie alkoholu w małych opakowaniach, tzw. małpki, które stały się symbolem łatwo dostępnego i prostego do ukrycia alkoholu. W badaniu sprawdzono rozpowszechnienie tej formy spożywania alkoholu. Do zakupu alkoholu w małych opakowaniach przyznaje się co trzeci badany (36,4%). Najczęściej kupowany był jeden rodzaj alkoholu (16,6% respondentów), najrzadziej wszystkie trzy rodzaje (7,9%). Częstotliwość konsumpcji alkoholu w małych opakowaniach jest związana z płcią w sposób istotny statystycznie w przypadku napojów spirytusowych i piwa (siły efektu ϕ ok. 0,2–0,3, zatem duże). Kobiety kupują takie rodzaje alkoholu zdecydowanie rzadziej niż mężczyźni. Stosunkowo najczęściej alkohole w małych opakowaniach kupują przedstawiciele najmłodszej grupy respondentów (18–35 lat), i ten efekt utrzymuje się niezależnie od rodzaju alkoholu.

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym, który może dotknąć każdego bez względu na płeć, wiek, wykształcenie, status społeczny czy majątkowy. Ze względu na charakter choroby alkoholowej nie ma dokładnych danych co do liczby osób dotkniętych tym uzależnieniem. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można ocenić, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób.

Dorośli członkowie rodzin alkoholowych, tj. takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób. Z wyników badań ogólnopolskich (raport CBOS) wynika, że używanie substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i tytoń to zjawisko bardzo rzadko deklarowane. Przy prowadzeniu działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii grupą wiekową, która jest najczęściej brana pod uwagę są osoby w wieku 15-34 lata, czyli młodzi dorośli. W przypadku tej grupy rozpowszechnienie używania narkotyków w ciągu ostatniego roku jest wyższe niż w całej populacji.

W Polsce odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4%. Według ostatniego badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantar Polska z 2018 roku w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem z odsetkiem 12,1%. Do jej zażywania przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lata (2018 rok). Natomiast w całej badanej populacji (15-64 lata) wyższy odsetek odnotowano wśród mężczyzn – 16,4% niż wśród kobiet – 7,7%. Największy odsetek osób, które podejmowały leczenie, jako przyczynę rozpoczęcia leczenia z powodu uzależnień zgłaszały problemy z marihuaną. Drugą substancją, z powodu której osoby podejmowały leczenie, jest amfetamina. Jest ona o wiele rzadziej używana w populacji generalnej.

Do zażywania amfetaminy w ciągu ostatniego roku przyznało się 1,4% badanych (15-34 lata). Kokaina należy do grupy nielegalnych substancji psychoaktywnych, których poziom rozpowszechnienia nie jest w Polsce wysoki. Według danych dotyczących zgłaszalności do leczenia tylko 2,2% osób podjęło leczenie z powodu uzależnienia od kokainy.

Według badań ESPAD⁴ przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej odsetek użytkowników marihuany i haszyszu wśród polskiej młodzieży w wieku 15-16 lat znajduje się powyżej średniej europejskiej, która dla Polski wyniosła 24%, a dla pozostałych badanych krajów – 16%.

Pod koniec 2018 roku zostały przeprowadzone ogólnopolskie badania na młodzieży szkolnej przez Fundację CBOS oraz KBPN. Badanie jest realizowane przez Fundację CBOS od 1990 roku, a we współpracy z KBPN od 2003 roku. Są to najnowsze badania na młodzieży zrealizowane przez KBPN. W 2018 roku badanie przeprowadzono na ogólnopolskiej losowej próbie 80 dziennych szkół ponadgimnazjalnych (n=1609). Podobnie, jak pokazały to wyniki w przypadku badania ESPAD, **najczęściej były zażywane przez uczniów marihuana i haszysz.**

Do przyjmowania ich „kiedykolwiek w życiu” przyznało się w 2018 roku 38% badanych, co oznacza spadek o 4 punkty procentowe w stosunku do roku 2016. W wynikach ostatniego pomiaru odnotowano niewielki spadek używania konopi indyjskich wśród osób eksperymentujących z tego typu substancjami.

W ciągu 12 miesięcy poprzedzających pomiar w roku 2018 marihuanę lub haszysz zażywał co piąty uczeń (20%, w 2016 roku – 21%), a w ciągu ostatnich 30 dni – co dziesiąty (10%, w 2016 roku – 9%). Zażywanie leków uspokajających i nasennych bez przepisanie przez lekarza kiedykolwiek w życiu zadeklarował co piąty uczeń (22%, w 2016 roku – 19%), przede wszystkim mężczyźni (73% przypadków).

Odrębnym problemem jest używanie substancji psychoaktywnych przez kierowców. Na przełomie września i października 2018 roku Instytut Kantar Millward Brown S. A. i Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii przeprowadziły badanie na temat substancji psychoaktywnych w ruchu drogowym. **8% dorosłych Polaków zadeklarowało, że zna kogoś, kto w ciągu ostatnich 12 miesięcy kierował samochodem lub innym pojazdem mechanicznym pod wpływem alkoholu.** W przypadku innych substancji 2% dorosłych Polaków zadeklarowało, że zna osoby, które prowadziły pojazdy mechaniczne pod wpływem marihuany/haszyszu, 1% – pod wpływem amfetaminy, 1% – pod wpływem „dopalaczy”. 2% zadeklarowało, że zna osoby, które prowadziły pojazd mechaniczny pod wpływem leków, które mogą zaburzać świadomość. 2,2% dorosłych Polaków zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy było pasażerem kierowcy, który prowadził pojazd mechaniczny pod wpływem alkoholu. Mniejszy odsetek (1,5%) dorosłych Polaków zadeklarowało, że było pasażerem kierowcy, który prowadził pojazd mechaniczny pod wpływem narkotyków (0,7% – pod wpływem marihuany/haszyszu, 0,6% – pod wpływem amfetaminy, 0,5% – pod wpływem „dopalaczy”). 0,7% badanych zadeklarowało, że było pasażerem kierowcy, który prowadził pojazd mechaniczny pod wpływem leków, które mogą zaburzać świadomość. 1,7% dorosłych Polaków, którzy w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem prowadzili pojazd mechaniczny, zadeklarowało, że robili to pod wpływem alkoholu. Mniejszy odsetek badanych, tj. 1,1% dorosłych Polaków, którzy w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem prowadzili pojazd mechaniczny, zadeklarowało, że robiło to pod wpływem narkotyku.

4. Problem uzależnień i przemocy z perspektywy uczącej się młodzieży Lęborka na podstawie Społecznej Diagnozy Uczniów 2021 Lustró - ewaluacja.

⁴ European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (Europejski Program Badań Szkolnych nad Używaniem Alkoholu i Narkotyków)

Kluczowe wnioski wynikają z porównania Społecznej Diagnozy Uczniów realizowanej w 2018 oraz w 2021 roku. Raport jest swoistą ewaluacją badania i pokazuje zmiany jakie dokonały się wśród młodzieży klas V-VIII szkół podstawowych.

Należy wziąć pod uwagę, że badanie ewaluacyjne było realizowane w trakcie trwania kolejnej fali pandemii Covid-19. W tym czasie młodzież była już po pierwszych obostrzeniach jakie miały miejsce w marcu 2020 r., a także po półtorarocznej nauce zdalnej. Można zatem przypuszczać, że wiele zmian w stylach życia młodzieży jest efektem pandemii, jednak przy interpretacji należy być bardzo ostrożnym.

Społeczeństwo należy traktować jako zespół naczyń połączonych, w którym ogromne znaczenie odgrywają zmiany technologiczne, polityczne, gospodarcze społeczne oraz kulturowe. Nie należy zapominać o tym, że młodzież jest swoistą kategorią społeczną, która nie tylko zmienia się wraz z dokonującymi się zmianami w świecie, ale sama także może prowokować pewne zmiany. Według Jean M. Twenge generacja iGen, czyli urodzeni w latach (1995-2012), jest mniej zbuntowana, bardziej tolerancyjna, mniej szczęśliwa i zupełnie nieprzygotowana do dorosłości (Twenge, 2018). IGen to generacja, która przynajmniej w Polsce nie wzrasta w stanie wojny, ale za to ma do czynienia z grami on-line, dopalaczami i społecznym przyzwoleniem na alkohol.

Obszary tematyczne:

- 1) **Szkoła** – w jej ramach omówiony został stosunek do nauczycieli i nauki, perspektywy i oczekiwania edukacyjne oraz szkolne i pozaszkolne relacje rówieśnicze.
 - Czas pandemii wywołał w nauczaniu młodzieży bardzo duże zmiany, do których nie wszyscy byli przygotowani (samorządowcy, nauczyciele, uczniowie, rodzice). Niewątpliwie przełożyło się to nie tyle co na wyniki w nauce, gdyż ogólna średnia ocen jest wyższa niż trzy lata temu ale na subiektywną ocenę efektów swojej pracy przez uczniów.
 - Uczniowie częściej niż trzy lata temu deklarują, że mają trudności z przyswajaniem wiedzy szkolnej. Pomimo tego, że częściej niż trzy lata temu poświęcają swój czas na odrabianie lekcji lub naukę w niedziele lub święta oraz częściej opuszczają uroczystość rodzinną z powodu nauki lub odrabiania lekcji, częściej też zdarzają się sytuacje, że nie rozumieją tego co mówi do nich nauczyciel podczas lekcji. Pomimo tego, że zwiększył się odsetek uczniów, którzy deklarują uczęszczanie na korepetycje zmniejszył się znacznie odsetek respondentów, którzy deklarują, że ich wyniki w nauce się polepszyły.
 - Pomimo zawirowań związanych z nauczaniem hybrydowym wywołanych pandemią COVID-19 nie zmieniła się w sposób znaczący ocena, jaką uczniowie wystawili nauczycielom odnośnie do sprawiedliwego nauczania swoich uczniów. Jakkolwiek uczniowie wykazują się dosyć sporą dezorientacją, jeżeli chodzi o to czy ich nauczyciele są sprawiedliwi w ocenianiu swoich uczniów, to większą dezorientacją w tej kwestii wykazują się uczniowie klas młodszych (V-VI).
 - Dużą rolę w nauczaniu hybrydowym odegrali nauczyciele i wychowawcy. Zarówno wśród uczniów młodszych, jak i starszych, chociaż częściej wśród chłopców niż dziewcząt zwiększył się odsetek tych, którzy są zadowoleni ze swoich relacji z wychowawcą.
 - Relacje z koleżankami i kolegami w szkole uległy pogorszeniu z wyjątkiem uczniów klas młodszych (V-VI), u których odnotowano delikatny wzrost całkowicie zadowolonych.
- 2) **Rodzina** – jako podstawowa komórka życia społecznego wywiera ogromny wpływ na każde pokolenie. Przedmiotem niniejszego opracowania była ocena bezpośrednich relacji rodzinnych, postawy wobec tradycji i przodków, a także wizja małżeństwa i rodziny, jak również wyznawanych wartości.
 - Czas pandemii stał się „papierkiem lakmusowym” relacji rodzinnych. Wielu psychologów podkreśla, że relacje rodzinne, wówczas gdy ludzie byli zamknięci na kwarantannie, uległy pogorszeniu, a nawet zaostreniu.

- Ogólnie rzecz biorąc młodzież w zdecydowanej większości deklaruje, że ich relacje z rodzicami lub opiekunami są dobre i bardzo dobre. Jednak w ciągu ostatnich trzech lat relacje z matką, podobnie jak z ojcem czy rodzeństwem, a także z dziadkami nie tyle że w sposób znaczący się pogorszyły, ale zmniejszył się odsetek uczniów, którzy deklarują całkowite zadowolenie ze swoich relacji rodzinnych.
- Osłabieniu ulegają tradycyjne wzorce małżeństwa i rodziny na rzecz nowych mediów. Na znaczeniu zaczynają tracić takie wzorce jak rodzice lub opiekunowie, nauczyciele, Kościół, głównie wśród dziewcząt ze starszych klas. Telewizja także traci na znaczeniu chociaż w małym stopniu. Młodzież coraz częściej swoją wizję małżeństwa i rodziny zaczyna kształtować wykorzystując swoje własne wyobrażenia, opinie przyjaciół, dziadków i znajomych, a także Internet i gry wideo. Największe zmiany dokonały się wśród dziewcząt ze starszych klas. W tej grupie najwięcej na znaczeniu ucierpieli rodzice, Kościół oraz nauczyciele.
- Jeżeli chodzi o cele życiowe młodzieży to w większym stopniu, niż przed trzema laty, młodzież zaczyna cenić przyjaźń, posiadanie dużych pieniędzy, rozwijanie swoich zainteresowań i hobby oraz dobrą pracę w dorosłym życiu, ale też rozrywkę i zabawę. W mniejszym stopniu docenia taką wartość jaką jest Bóg, miłość na całe życie, patriotyzm i dobro ojczyzny, a także posiadanie dzieci w przyszłości. Największe zmiany w obszarze celów życiowych odnotowano wśród dziewcząt, głównie ze starszych klas. W tej grupie na znaczeniu straciły takie wartości jak miłość na całe życie, Bóg, posiadanie dzieci w przyszłości oraz dobre zdrowie. Z kolei w tej grupie wyraźnie wzrosła wartość jaką jest posiadanie dużych pieniędzy.

3) **Zdrowie** – to kluczowe zagadnienie dla całej ludzkości. W raporcie przedstawione zostały aspekty aktywności fizycznej uczniów, oceny jakości życia i zdrowia.

Czas wolny.

- W odniesieniu do roku 2018 młodzi częściej zaczęli spędzać czas wolny przed smartfonem – niekoniecznie grając w gry komputerowe. Ta czynność w roku 2021 jest najczęściej wskazywana przez ankietowanych. Jeżeli chodzi o pozostałe czynności, to młodzi równie chętnie spotykają się ze znajomymi, gotują oraz wykonują różne prace w domu (np. sprzątanie).
- Znacznemu ograniczeniu nastąpiło uczęszczanie przez uczniów na jakiegokolwiek zajęcia muzyczne, teatralne, plastyczne, czy taneczne.
- Młodzi częściej też niż trzy lata temu poświęcają czas na rozwijanie swoich zainteresowań lub na wykonywaniu innych rzeczy. Rzadziej jednak uprawiają sport oraz oglądają telewizję.

Aktywność fizyczna i samoocena stanu zdrowia.

- W efekcie pandemicznych ograniczeń zmniejszyła się aktywność fizyczna młodzieży. Zmniejszyła się częstotliwość uprawiania sportu oraz ograniczona została forma tej aktywności. Zmniejszył się odsetek respondentów, którzy uprawiają aktywności wymagające infrastruktury sportowej (pływanie, gimnastyka, piłka ręczna, siatkówka, sporty zimowe, aerobik, taniec, sporty militarne). Wywołuje to niekorzystne zmiany w zakresie subiektywnej oceny sprawności fizycznej, ocenie swojego stanu zdrowia, a także poziomu niewyspania (wyraźny wzrost uczniów deklarujących, że codziennie czują się niewyspani).
- Podobnie jak trzy lata temu utrzymuje się trend wskazujący na to, że częstotliwość uprawiania sportu zmienia się wraz z wiekiem badanych. Im uczniowie starsi, tym jest ona mniejsza.

Zwyczaje żywieniowe.

- Wiele się o nich obecnie mówi i wprowadza coraz nowsze rozwiązania legislacyjne. Raport omawia zagadnienia odżywiania się uczniów, spożywania owoców, warzyw i przekąsek, a także zażywania środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, dopalaczy, suplementów diety, napojów energetycznych i leków.
- Zmianie ulega subiektywna ocena zwyczajów żywieniowych młodych ludzi. Zmniejsza się wskaźnik uczniów (głównie ze starszych klas), którzy twierdzą, że ich zwyczaje żywieniowe są całkowicie zdrowe. Coraz więcej uczniów nie potrafi też do końca ocenić, czy ich zwyczaje są zdrowe, czy

niezdrowe .

- Ankietowani częściej rezygnują z takich posiłków jak śniadania, obiady, podwieczorki oraz kolacje. Jeżeli chodzi o przekąski, to ograniczają regularne spożywanie czekolady i ciastek, na rzecz chipsów, których częste spożycie (codziennie, kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień) deklaruje coraz więcej ankietowanych. Rośnie także wskaźnik codziennego oraz cotygodniowego spożycia suplementów diety, a także witamin.
- Jeżeli chodzi o spożywanie owoców i warzyw, to można zauważyć, że codzienne spożycie owoców zmniejszyło się na rzecz spożycia okazjonalnego (kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień). Jakkolwiek ogólne spożycie warzyw pozostaje na poziomie z roku 2018, to w klasach młodszych zauważono wzrost dziennego spożycia tych produktów. Z kolei dziewczęta ze starszych klas wyraźnie ograniczyły codzienne spożycie warzyw.

Użytki i leki (alkohol, papierosy, inne).

- Rośnie spożycie napojów energetycznych lub funkcjonalnych, zawierających kofeinę lub wyciąg z guarany (np. Red Bull, Tiger, Be Power itp.). Wskaźnik ankietowanych, którzy przyznali się do tego, że taki napój spożywają przynajmniej raz na tydzień (połączone odpowiedzi codziennie, kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień) wzrósł o 5,2 pp. Najczęściej te deklaracje złożyły dziewczęta ze starszych klas.
- Jeżeli chodzi o spożycie alkoholu, narkotyków i dopalaczy, to na przestrzeni ostatnich trzech lat zmniejszyło się spożycie szampana (wino musujące) (-1,6 pp.), palenie papierosów (-0,8 pp.), spożycie wina (-0,7 pp.) oraz wódki (+0,2 pp.). Zwiększyło się natomiast spożycie piwa (+0,2 pp.), palenie marihuany (+0,3 pp.), spożywanie drinków (+0,6 pp.) oraz zażywanie dopalaczy (+0,9 pp.).
- Jeżeli chodzi o zażywanie w/w substancji to należy zwrócić uwagę na jedną prawidłowość. Pomijając jakiegokolwiek procentowe różnice pomiędzy rokiem 2018 a 2021, to przy każdej substancji delikatnie zwiększa się odsetek ankietowanych deklarujących codzienne spożycie tych substancji, a zmniejsza się odsetek tych, którzy zażywają je okazjonalnie.
- Jeżeli chodzi o marihuanę, należy pamiętać, że duże znaczenie odgrywa tutaj presja środowisk, dążących do zalegalizowania tego narkotyku w Polsce. Uczniowie mogą w dużej części brać przykład od znaczących innych. Takim przykładem jest ostatnie wydarzenie, podczas którego słynny muzyk „Mata”, został zatrzymany za posiadanie „niewielkiej” ilości marihuany. Ten czyn nie został do końca zganiony przez opinię publiczną, a nawet niektóre środowiska stanęły w jego obronie, tym samym domagając się zalegalizowania tego narkotyku w Polsce.

4) **Przemoc i agresja** – jest problemem, na który należy zwracać szczególną uwagę, gdyż niekontrolowana prowadzi do bardzo przykrych konsekwencji. W badaniu ukazano problem przemocy fizycznej i emocjonalnej (psychicznej), głównie w celu zdiagnozowania tego zjawiska.

- Wyraźnie zmniejszyła się skala agresji fizycznej w szkołach (-8,0 pp.). Natomiast agresja emocjonalna/psychiczna także się zmniejszyła, chociaż w mniejszym stopniu (-5,2 pp.). Zmniejszanie skali agresji zarówno fizycznej, jak i emocjonalnej częściej dostrzegają chłopcy niż dziewczęta.

5) **Granie w gry, korzystanie z Internetu i smartfona** – to zachowania, z którymi nierzadko mają do czynienia dorośli. Jest to problem dosyć często podejmowany przez badaczy społecznych, chociaż przy tak dynamicznie zmieniających się rozwiązaniach technologicznych trudno jest trafnie zdiagnozować skalę tego zjawiska. W raporcie znalazły się główne wskaźniki opisujące formy i częstotliwość korzystania z Internetu i telefonów komórkowych.

- Młodzi ludzie wyraźnie ograniczyli codzienne i kilka razy w tygodniu granie w gry na smartfonie lub tablecie, chociaż częściej zabierają smartfony do szkoły. Jednak zaczęli częściej grać w gry na komputerze lub konsoli do gier. Wskaźnik tych którzy grają codziennie oraz kilka razy dziennie wyraźnie wzrósł o 6,2 pp. W gry komputerowe na komputerze lub konsoli do gier częściej zaczynają grać dziewczęta ze starszych klas.
- Jeżeli chodzi o uczestnictwo młodych w Internecie, to można doszukać się pewnych zmian. Pierwsza zmiana odnosi się do oglądania filmów. Młodzi wyraźnie ograniczyli oglądanie filmów na YouTube

- (-10,0 pp.) na rzecz platform streamingowych typu CDA, Netflix (+12,6 pp.).
- W Internecie młodzi zaczęli także kontaktować się ze znajomymi za pomocą komunikatorów, głównie uczniowie z klas młodszych, a także grać w gry on-line. Jeżeli chodzi o gry on-line, to jakkolwiek prym nadal wiodą chłopcy, to wzrost dziewcząt w każdej grupie wiekowej jest wyraźny. Niewątpliwie oferta gier online dla dziewcząt wyraźnie się powiększyła w ostatnich trzech latach.
- 6) **Podstawowe czynności życia codziennego** – czy można mówić o stylu życia młodzieży? Na to pytanie odpowiedź nie jest jednoznaczna. Można jednak badać ogólnie rozumiany styl życia jako sposób spędzania wolnego czasu, wykonywania czynności codziennych, uczęszczania na zajęcia pozaszkolne.
- Jakkolwiek nadal podstawowymi czynnościami życia codziennego młodego człowieka jest słuchanie muzyki, pomoc rodzicom w pracach domowych czy spotykanie się ze znajomymi poza szkołą, to czas pandemii wymusił zmianę niektórych zachowań. W odniesieniu do roku 2018 ankietowani deklarują, że rzadziej oglądają telewizję, chodzą do kina, teatru czy też na dyskotekę, a także czytają książki poza tymi, które zlecił nauczyciel. Częściej natomiast nudzą się dłużej niż godzinę dziennie, wracają późno do domu, ściągają z Internetu prace domową, a także chodzą nieprzygotowani do szkoły.
 - Można zatem zauważyć, że młodzież ogranicza model autokreacyjny wykorzystania czasu wolnego na rzecz modelu regeneracyjnego. Jakkolwiek pierwszy model polega na pracy nad sobą polegający na koncentrowaniu się na pracach mało popularnych lecz wymagających pewnego wysiłku intelektualnego (chodzenie do teatru), czy też kulturowego (chodzenie do kina, na dyskotekę), to model regeneracyjny polega na skupianiu się na działaniach regenerujących, odprężających poprzez oderwanie od nauki, czy życia codziennego.
- 7) **Praca i ekonomia** – finanse dotyczą młodego człowieka podobnie jak dorosłego. Są nie mniej ważne, jednak posiadają inny wymiar. Raport relacjonuje zagadnienie finansów młodzieży, wydatków a także postaw wobec sukcesu zawodowego i podejmowanych prac zarobkowych.
- Pogorszenie się kondycji finansowej polskich gospodarstw domowych niewątpliwie przyczynił się do zmian w obszarze funduszy młodych ludzi. Ankietowanym wyraźnie zostało ograniczone kieszonkowe, szczególnie codzienne i cotygodniowe.
 - Mniej więcej połowa ankietowanych dostaje pieniądze na urodziny. I w ciągu ostatnich trzech lat ten wskaźnik wyraźnie się podniósł.
 - Jakkolwiek w roku 2018 otrzymane pieniądze młodzież najczęściej przeznaczała na zakup wymarzonej rzeczy, to obecnie jest to zakup jedzenia (np. kanapka, bułka, woda, napój), ubrań i słodyczy.
- 8) **Kapitał społeczny** – hasło bardzo modne i często wykorzystywane do ukazania pewnych umiejętności społeczeństw i grup społecznych, dzięki którym jedno społeczeństwa są spójne, zorganizowane i odporne na manipulację, a inne niespójne, podążające wyłącznie za korzyściami materialnymi i konsumpcyjnymi potrzebami. W tym punkcie przedstawione zostały zagadnienia uogólnionego zaufania społecznego, patriotyzmu, patriotyzmu lokalnego, a także moralności i religijności młodzieży.
- Młodzi coraz bardziej odchodzą od kształtu społeczeństwa obywatelskiego. Zmniejsza się odsetek respondentów przekonanych, o tym że ludziom można ufać. Zmniejsza się także odsetek respondentów, którzy chcieliby w dorosłym życiu pracować w miejscowości, w której obecnie mieszkają. Zmniejsza się także deklarowana przez ankietowanych liczba przyjaciół, na których młodzi mogliby liczyć przy załatwieniu jakiejś sprawy.
 - Młodzi coraz częściej przekonują się do tego, że na sukces życiowy mają wpływ głównie znajomości, ciężka praca i własne ambicje. Coraz rzadziej sukces zawodowy wiąże z wykształceniem oraz uczynnością.
 - Porównanie lat 2018 i 2021 nie potwierdza jednoznacznie, że zwiększa się wśród młodzieży permissywnizm moralny. Wskaźnik przekonanych, że nie istnieją żadne, raz na zawsze ustalone zasady

pozwalające odróżnić dobro od zła wzrósł zaledwie o 0,9 pp. Natomiast wyraźnie zmniejszył się (+7,3 pp.) odsetek przekonanych o istnieniu jasnych i niepodważalnych zasad, które pozwalają odróżnić dobro od zła. Obecnie młodzi naj- częściej nie potrafią jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie, czy istnieją niepodważalne zasady, czy też nie istnieją (2018 – 35,5%; 2021 – 41,9%).

- Wyraźnie zmniejsza się siła wiary religijnej młodego pokolenia.

5. Pomoc terapeutyczna i profilaktyczna w Lęborku

W Lęborku zdecydowanie najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy terapeuty stanowią osoby z problemem alkoholowym. Osoby te objęte są najbardziej intensywnym wsparciem terapeutycznym (terapią indywidualną i grupową). Miejsca oferujące w/w wsparcie to między innymi:

- Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Lęborku, Centrum Zdrowia Psychicznego,
- Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej Dla Dzieci i Młodzieży,
- Oddział Psychiatryczny, Psychogeriatryczny, Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich SPSZOZ w Lęborku,
- Klub Abstynenta "Odnowa w Lęborku",
- Lęborskie Stowarzyszenie Alternatywa dla Uzależnień w Lęborku,
- specjalista pedagog - w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lęborku,
- Placówka Wsparcia Dziennego "Otwarte Drzwi" w Lęborku,
- Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie - MOPS Lębork,
- Punkt Wsparcia Rodzin - "Baza"
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lęborku,
- Pełnomocnik Burmistrza Miasta Lęborka ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii - UM Lębork

Zainteresowani mogą korzystać z poradnictwa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów osób uzależnionych, mityngów AA, grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych organizowanych w siedzibach stowarzyszeń zajmujących się problematyką uzależnień. Stowarzyszenia te prowadzą również działalność informacyjną, profilaktyczną oraz psychoedukacyjną wśród osób dorosłych, dzieci i młodzieży w zakresie następstw używania substancji psychoaktywnych, w tym problemowego używania alkoholu. Specjaliści terapii uzależnień udzielają konsultacji indywidualnych oraz prowadzą grupę wsparcia dla uzależnionych. Stowarzyszenia realizują program finansowany przez Gminę Miasto Lębork w ramach działań „STOP Uzależnieniom”.

Praca z osobami współuzależnionymi realizowana jest w formie psychoedukacji indywidualnej i grupowej. Celem spotkań jest poznanie destrukcyjnych zachowań osoby współuzależnionej, dostarczenie niezbędnej wiedzy o zmianach w funkcjonowaniu, zdobycie umiejętności pomocnych do życia z partnerem uzależnionym. Zarówno młodzież, jak i nauczyciele podkreślają potrzebę uczestnictwa w spotkaniach profilaktycznych, gdyż nie zawsze zajęcia szkolne zachęcają do otwartego zgłaszania wątpliwości i uzyskiwanie odpowiedzi na ważne pytania z tego zakresu.

6. Dostępność do napojów alkoholowych.

W badaniach nad rozpowszechnianiem się picia alkoholu wskazywano na korelację między jego dostępnością a wielkością spożycia. Warto się zastanowić, na ile gminy mogą wpływać na zmianę spożycia poprzez zmianę dostępności.

1. Perspektywy definiowania dostępności alkoholu:

- a) dostępność fizyczna – gęstość sieci sprzedaży,
- b) dostępność społeczna – wzory konsumpcji alkoholu w różnych środowiskach społecznych,
- c) dostępność prawna – prawne ograniczenia i regulacje dot. funkcjonowania rynku alkoholowego,
- d) dostępność ekonomiczna – system podatkowo-cenowy.

2. Czynniki bezpośrednio wpływające na dostępność alkoholu:
 - a) relacje pomiędzy ceną alkoholu a dochodami ludności,
 - b) wielkość produkcji wewnętrznej oraz importu,
 - c) gęstość sieci sprzedaży i godziny otwarcia punktów,
 - d) regulacje prawne dot. zasad sprzedaży i konsumpcji,
 - e) konkurencja ze strony producentów i dystrybutorów.
3. Obszary działań w zakresie ograniczania dostępności alkoholu:
 - a) ograniczanie dostępności dla osób nieletnich,
 - b) podnoszenie podatków i cen alkoholu,
 - c) odpowiedzialna sprzedaż alkoholu,
 - d) zmiana warunków dostępności alkoholu (gęstość sieci, lokalizacja, godziny)

Zezwolenia – zestawienie uchwalonych maksymalnych ilości zezwoleń na terenie Lęborka

rodzaj zezwolenia	limit uchwalony przez Radę Miasta	ilość wykorzystanych zezwoleń
1. Maksymalna liczba zezwoleń dla napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu oraz poza miejscem sprzedaży, zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa	160	121 (2021 r.) 117 (2022 r.) 113 (2023 r.)
2. Maksymalna liczba zezwoleń dla napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu oraz poza miejscem sprzedaży, zawierających od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	110	95 (2021 r.) 99 (2022 r.) 98 (2023 r.)
3. Maksymalna liczba zezwoleń dla napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu oraz poza miejscem sprzedaży, zawierających powyżej 18% alkoholu	110	96 (2021 r.) 92 (2022 r.) 90 (2023 r.)
OGÓLEM	380	312 (2021 r.) 308 (2022 r.) 301(2023 r.)

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych.

	liczba punktów	Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt
Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Lęborka	120 (2020 r.)	277 (2020 r.)
	124 (2021 r.)	263 (2021 r.)
	123 (2022 r.)	265 (2022 r.)
	117 (2023 r.)	269 (2023 r.)

Punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: 37 (lokale gastronomiczne)

Punkty sprzedaży detalicznej: 80 (lokale handlowe)

Jak wynika z powyższej tabeli, uchwalone limity zezwoleń pozostają nie wykorzystane. Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży jest porównywalna do liczby mieszkańców w podobnych gminach w Polsce.

7. Diagnoza zasobów instytucjonalnych i osobowych Gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Gmina Miasto Lębork ma ograniczony wpływ na kształtowanie się procesów społeczno-prawnych będących w jej otoczeniu zewnętrznym, natomiast może i powinna wpływać i inspirować budowanie siły instytucji/organizacji będącej podmiotem rozwiązującym problemy społeczne, których rozwiązywanie należy do zadań własnych gminy.

Istotnym podmiotem w efektywnym pomaganiu osobom i rodzinom w kryzysie są organizacje pozarządowe. Na terenie miasta działają:

Klub Abstynenta „ODNOWA” w Lęborku, 84-300 Lębork, ul. Bol. Krzywoustego 1, pok. 107, 130

strona internetowa: www.klub-abstynenta-odnowa.org

e-mail: klub.abstynenta.odnowa@gmail.com

1. spotkania grupy wsparcia dla osób uzależnionych,
2. spotkania grupy psychoedukacyjnej dla osób uzależnionych,
3. spotkania grupy wsparcia dla osób współuzależnionych,
4. mityngi AA,
5. mityngi DDA.

Lęborskie Stowarzyszenie „Alternatywa dla Uzależnień”, 84-300 Lębork, ul. Bol. Krzywoustego 1/140 strona internetowa: www.uzaleznieniealter.eu

Stowarzyszenie realizuje cele statutowe w zakresie pomocy osobom borykającym się z problemowym spożywaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych, w tym uzależnionym od alkoholu i narkotyków, członkom rodzin osób uzależnionych oraz współuzależnionym z terenu Miasta Lęborka.

W siedzibie stowarzyszenia prowadzone są indywidualne spotkania w zakresie psychoedukacji osób z powyższymi problemami oraz spotkania grupy wsparcia dla członków rodzin osób uzależnionych.

Działalność stowarzyszenia polega na pracy zarówno z osobami dorosłymi jak i małoletnimi. W Stowarzyszeniu pomocy udzielają certyfikowani specjaliści terapii uzależnień. Harmonogramy spotkań dla osób zainteresowanych są umieszczane na stronie internetowej Stowarzyszenia.

Stowarzyszenia realizują zadania ogłaszane w ramach otwartego konkursu ofert pn.: "Stop Uzależnieniom"

8. Diagnoza potrzeb w zakresie sposobów rozwiązywania problemów uzależnień.

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne:

- zwiększenie dostępności do terapeutów,
- współpraca z pedagogami szkolnymi oraz policją,
- udzielanie wsparcia rodzinom w kryzysie,
- wspieranie organizacji pozarządowych pracujących w obszarze uzależnień,
- kontynuacja działań w obszarze współuzależnienia w stosunku do młodych ludzi,
- pozostawienie dyrektorom szkół decyzji, w jakim zakresie chcą finansować dzieciom zajęcia profilaktyczne - uwzględnianie potrzeb szkoły, jej umiejscowienie /dotyczy szkół podstawowych/,
- rozwijanie oferty powstałej inicjatywy „BAZA”,
- rozpowszechnienie wiedzy na temat form wsparcia i pomocy, ogłoszenie w prasie, kościele, szkołach, firmach, korelacja między wszystkimi instytucjami,
- większa dostępność psychologa dla rodzin z problemem alkoholowym,
- zwiększenie zasięgu wsparcia placówek wsparcia dziennego na teren całego miasta,

- wspieranie działalności grup wsparcia AA, DDA, mityngów oraz terapii w/s uzależnień,
- dalsze prowadzenie procedur zobowiązania do leczenia, kierowanie do biegłych,
- wspieranie szkół w zakresie realizacji profilaktycznych zajęć sportowo-rekreacyjnych,
- cykliczne szkolenia i warsztaty kadry pedagogicznej szkół,
- wspieranie instytucji i stowarzyszeń w działalności służącej potrzebom osób z problemem uzależnień,
- współpraca w realizacji wspólnych projektów z MOPS, parafiami, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym ZOZ Lębork,
- edukacja sprzedawców na temat odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych,
- stała i systematyczna kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego dla rodzin,
- kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia,
- zapobieganie i minimalizacja skutków uzależnień wśród dzieci i młodzieży na terenie gminy
- przeciwdziałanie rozpadowi rodziny w sytuacjach kryzysu i przemocy (terapia rodzinna, indywidualna, grupowa),
- podnoszenie świadomości społecznej o zjawisku przemocy, o uzależnieniach i możliwości uzyskania pomocy w tym zakresie,
- lokalne akcje i kampanie społeczne,
- realizacja programów profilaktycznych wzmacniających kompetencje wychowawcze dla rodziców dzieci już w przedszkolu,
- egzekwowanie zakazu picia alkoholu w miejscach publicznych,
- dofinansowanie szkół ponadpodstawowych w zakresie profilaktyki,
- zwiększenie kadry specjalistów ds. uzależnień oraz rozwinięcie podziału na uzależnienia,
- dofinansowanie szkoleń dla specjalistów ds. uzależnień,
- zwiększenie oferty terapeutycznej dla dzieci i młodzieży,
- tworzenie szkół dla rodziców i wyposażenie rodziców w wiedzę m.in. na temat problemów młodzieży i uzależnień,
- rozwinięcie działalności Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie przy MOPS w Lęborku,
- poszerzenie działalności profilaktycznej w szkołach ponadpodstawowych z terenu Lęborka
- realizacja programów profilaktycznych z bazy programów rekomendowanych KCPU.

9. Wnioski i rekomendacje

Z analizy porównawczej wyników badań jak analizy zasobów i potrzeb można zaobserwować następujące tendencje:

- zmniejsza się zainteresowanie młodych ludzi środkami psychoaktywnymi, wzrasta problem i uwikłanie w problemy związane z zachowaniami behawioralnymi /Internet, komunikatory społeczne itd./
- osoby zaangażowane w działania pomocowe i interwencyjne zgłaszają niedostateczny dostęp do profesjonalistów – psychologów, terapeutów, profilaktyków,
- zgłaszana jest także potrzeba zwiększonej informacji o formach pomocy docierającej do większości mieszkańców, powodującej większe zainteresowanie pomocą i wsparciem instytucji i osób pracujących w sferze szeroko rozumianej pomocy,

Program kontynuuje uwzględniane w roku 2023 działania profilaktyczno-informacyjne mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę postaw przy użyciu sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie. Uwzględniono

realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej skierowanej do osób uzależnionych, spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy lub korzystających z innych używek, jak również do ich rodzin, także osób zagrożonych przemocą, oraz takich, przeciwko którym ta przemoc jest stosowana regularnie. Uwzględnione działania są długofalowe, konsekwentne oraz wdrażane systematycznie. Planuje się dalsze organizowanie lokalnych kampanii społecznych, by przekazywać wiedzę osobom, które nigdy nie były osobami doznającymi przemocy, aby mogły również mieć wiedzę na temat mechanizmów przemocy oraz były uświadomione o jej szkodliwości.

Program zakłada kontynuację działań ukierunkowanych na systematyczną kontrolę sprzedaży alkoholu na terenie miasta oraz prowadzenie szkoleń dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu w Lęborku. Planuje się szkolić kadrę w zakresie realizacji programów profilaktycznych w celu budowania więzi pomiędzy uczniami i nauczycielami oraz poczucia bezpieczeństwa i zaufania jako czynnika chroniącego dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

10. Cele programu

1. Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na lata 2024-2025 jest kontynuacja działań w zakresie ograniczenia zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych.
2. W latach 2024-2025 realizacja celu głównego będzie kontynuacją działań podjętych w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:
 - 1) podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Lęborka poprzez prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych, wzmacniających czynniki chroniące, powodujących wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych oraz uzależnień behawioralnych,
 - 2) wszechstronne wspieranie rodzin, w których występuje problem uzależnienia i przemocy domowej,
 - 3) przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych występującym wśród młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta Lębork poprzez rozwinięcie profilaktyki rodzinnej – uczenie rodziców umiejętności wspierania abstynencji dzieci (edukacja dorosłych) i kontynuacja wdrażanych, nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
 - 4) zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych członków rodzin,
 - 5) zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z dysfunkcją społeczną i emocjonalną,
 - 6) ograniczanie dostępności do alkoholu poprzez kontrolę działalności gospodarczej w zakresie obrotu napojami alkoholowymi poprzez konsekwentne egzekwowanie zakazu podawania i sprzedaży alkoholu nieletnim oraz szkolenie sprzedawców.

Realizację programu powierza się Pełnomocnikowi Burmistrza Miasta Lęborka ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przy współudziale Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lęborku.

11. Zadania programu i sposoby ich realizacji.

lp.	Zadania, cele operacyjne	Sposoby realizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu, rezultaty	Szacunkowe koszty w roku 2024 r.	Szacunkowe koszty w roku 2025 r.
I	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem.	1. Konsultacje indywidualne dla osób nadużywających alkoholu, środków psychoaktywnych oraz dla członków ich rodzin – działania interwencyjno-motywuujące oraz wspierające zmiany.	Liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji. Liczba osób korzystających z porad/konsultacji. Liczba rodzin korzystających z porad/konsultacji.	28 000,00 zł	28 500,00 zł
		2. Wsparcie indywidualne dla osób współzależnionych, elementy psychoterapii grupowej dla osób współzależnionych.	Liczba osób korzystających z porad/konsultacji. Liczba odbytych dyżurów.	28 000,00 zł	28 500,00 zł
		3. Dofinansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji zawodowych, specjalistów ds. uzależnień i innych osób zajmujących się problematyką uzależnień, dofinansowanie kosztów terapii podtrzymującej i pogłębionej osób uzależnionych.	Liczba osób z ukończonym szkoleniem podnoszącym kwalifikacje. Liczba osób utrzymujących trzeźwość.	3 000,00 zł	4 000,00 zł
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.	1. Dofinansowanie Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.	Liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji.	75 000,00 zł	Finansowanie w ramach budżetu MOPS w Łęborku
		2. Dofinansowanie Punktu Wsparcia Rodzin.	Liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji.	88 000,00 zł	90 000,00 zł
		3. Finansowanie i dofinansowanie udziału w szkoleniach, superwizjach, kursach specjalistycznych, naradach, konferencjach, warsztatach, seminariach przedstawicieli różnych grup społecznych i zawodowych w zakresie: rozwiązywania lokalnych problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba szkoleń, kursów itp. Liczba osób z ukończonym szkoleniem podnoszącym kwalifikacje zawodowe i kompetencje osobowe.	15 000,00 zł	20 000,00 zł
		4. Skoordinowanie działań mających na celu rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji, MOPS, przedstawicielami służby zdrowia, szkołami, kościołami itp.	Liczba przedsięwzięć, spotkań, narad itp. Liczba opracowanych procedur i zasad współpracy.	4 000,00 zł	4 000,00 zł
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania	1. Wdrażanie i realizowanie programów profilaktycznych o sprawdzonej naukowo skuteczności, ujętych w systemie rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz Instytutu Psychiatrii i Neurologii.	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników.	50 000,00 zł	30 000,00 zł

<p>problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>	<p>2. Dofinansowanie i finansowanie programów i projektów profilaktycznych i psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym m.in.: pozalekcyjnych zajęć rekreacyjno-sportowych uwzględniających udział dzieci w zajęciach psychoprofilaktyki oraz przygotowanie nauczycieli/trenerów do podejmowania interwencji profilaktyczno-pomocowych, w tym dofinansowanie różnorodnych zajęć dla dzieci – uchodźców z Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa.</p>	<p>Liczba programów, projektów. Liczba dzieci i młodzieży korzystających z tej formy wsparcia.</p>	550 000,00 zł	570 000,00 zł
	<p>3. Dofinansowanie zajęć z elementami socjoterapii organizowanych w okresie wakacji i ferii szkolnych (kolonie, półkolonie, wycieczki) dla dzieci i młodzieży ze środowisk borykających się z problemowym używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.</p>		65 000,00 zł	60 000,00
	<p>4. Dofinansowanie placówek wsparcia dziennego, realizacji zajęć profilaktyczno-terapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych na terenie świetlic w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Lębork.</p>	<p>Liczba wpieranych placówek. Liczba zrealizowanych projektów. Liczba uczestników.</p>	272 300,00 zł	265 000,00 zł
	<p>5. Dofinansowanie imprez oraz projektów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia.</p>	<p>Liczba uczestników Liczba rozprawdzonych materiałów, itp.</p>	7 000,00 zł	7 000,00 zł
	<p>6. Organizowanie, finansowanie i dofinansowanie szkoleń, konferencji itp. dotyczących problematyki uzależnień, w tym: dla uczniów i ich rodziców oraz dla nauczycieli.</p>	<p>Liczba osób z ukończonym szkoleniem podnoszącym kwalifikacje/umiejętności.</p>	9 000,00 zł	8 000,00 zł
	<p>7. Dofinansowanie działań zmierzających do uatrakcyjnienia tradycyjnych form edukacji szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem zajęć ruchowych i zajęć inspirujących do twórczej aktywności.</p>	<p>Liczba programów i osób w nich uczestniczących.</p>	100 000,00 zł	209 000,00 zł
	<p>8. Informowanie o działaniach podejmowanych na terenie gminy na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (prasa, lokalne radio), dofinansowanie i finansowanie zakupu materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących uzależnień.</p>	<p>Liczba rozprawdzonych materiałów, itp.</p>	2 500,00 zł	3 000,00 zł

		9. Realizowanie programów rozwijających umiejętności wychowawcze rodziców i opiekunów oraz nauczycieli.	Liczba rodziców i nauczycieli uczestniczących w zajęciach. Liczba edycji.	2 000,00 zł	3 000,00 zł
		10. Kontynuacja programów i projektów już realizowanych w szkołach na podstawie diagnozy w zakresie występujących czynników ryzyka i czynników chroniących oraz inicjowanie nowych działań wspierających czynniki chroniące dziecko.	Liczba zrealizowanych programów i projektów profilaktycznych. Liczba uczestników.	5 000,00 zł	0,00 zł
		11. Wspieranie kampanii edukacyjnych promujących trzeźwość, zdrowie, itp.	Liczba mieszkańców uczestniczących w kampaniach.	10 000,00 zł	5 000,00 zł
		12. Wspieranie działań o charakterze edukacyjnym w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i udzielania pomocy dzieciom, które wykazują zachowania ryzykowne (sięgają po środki uzależniające, stosują agresję i przemoc).	Liczba programów. Liczba osób w nich uczestniczących.	4 000,00 zł	4 500,00 zł
		13. Współpraca z mediami (telewizją, prasą) w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.	Liczba kampanii, akcji informacyjnych, zrealizowanych edukacyjnych programów adresowanych do ogółu odbiorców.	3 000,00 zł	1 500,00 zł
		14. Wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości wśród osób kierujących pojazdami mechanicznymi.	Liczba programów. Liczba osób w nich uczestniczących.	1 500,00 zł	2 000,00 zł
		15. Edukacja właścicieli i sprzedawców placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach. Liczba edycji.	4 500,00 zł	3 000,00 zł
IV	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	1. Kontrole w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu.	1 500,00 zł	1 500,00 zł
		2. Podejmowanie interwencji w przypadku nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tj. zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw.	Liczba wniosków o cofnięcie zezwolenia. Liczba wszczętych, prowadzonych postępowań i zakończonych, w tym zakończonych cofnięciem zezwolenia na sprzedaż napojów	0,00 zł	0,00 zł

		3. Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art.13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	alkoholowych w związku z nieprzestrzeganiem zasad i warunków korzystania z zezwoleń.	0,00 zł	0,00 zł
V	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	1. Współpraca w obszarze profilaktyki uzależnień, dofinansowanie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, klubów abstynenta, samopomocowych grup wsparcia itp. oraz innych inicjatyw służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii w tym działalności wolontariatu.	Liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych. Liczba osób biorących udział w realizacji strategii społecznych sprzyjających rozwiązywaniu problemów uzależnień.	50 040,00 zł	46 500,00 zł
VI	Inicjowanie i koordynowanie gminnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	1. Posiedzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lęborku opiniujące wnioski o wydanie zezwolenia, inicjujące działania profilaktyczno-naprawcze, kontrolujące punkty sprzedaży w zakresie przestrzegania zasad i warunków sprzedaży określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba posiedzeń. Liczba wydanych uchwał, postanowień, opinii. Liczba przeprowadzonych kontroli.	40 200,00 zł	40 000,00 zł
		2. Udział członków Komisji w szkoleniach, konferencjach itp. z zakresu problematyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej (koszty udziału, koszty podróży służbowych).	Liczba osób z ukończonym szkoleniem podnoszącym kwalifikacje.	5 000,00 zł	5 000,00 zł
		3. Podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.	Liczba osób motywowanych do zmiany zachowań; liczba osób podejmujących leczenie. Liczba sporządzonych wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, koszty sądowe i komornicze.	22 000,00 zł	30 000,00 zł
VII	wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej	1. Dofinansowanie Centrum Integracji Społecznej w Lęborku.	liczba osób biorących udział w zajęciach reintegracji społecznej i zawodowej	126 000,00 zł	126 000,00 zł

12. Źródła finansowania programu

Finansowanie Programu w 2024 i 2025 roku odbywać się będzie corocznie w ramach środków własnych Gminy Miasto Lębork pozyskiwanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - kwota **ok. 1.100.000,00 zł.**, z dochodów pozyskiwanych przez gminę z tytułu opłaty na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu - kwota **ok. 270 250,00 zł.**

Planowany budżet Programu może ulec zmianie w przypadku niewykorzystania kwoty pozyskanej w 2024 r. z tytułu w/w opłat, środków niewydatkowanych w roku 2023 oraz zwrotów przekazanych przez sąd z tytułu niewykorzystanych zaliczek na poczet wykonania opinii biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

13. Zasady wynagradzania członków miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za:
 - uczestnictwo i pracę w posiedzeniach zwykłych lub terenowych Komisji,
 - uczestnictwo w dyżurach zespołów ds. rozmów interwencyjno-motywujących,
 - przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,wypłacane jest każdemu z członków Komisji miesięcznie, w formie zryczałtowanej stawki w wysokości 300 zł brutto. Przewodniczący Komisji za udział w powyższych czynnościach otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 350 zł brutto.
2. Wynagrodzenie wskazane w pkt 1, przysługuje jedynie, gdy w odniesieniu do miesięcznego ryczałtu – członek Komisji brał udział w pracach Komisji podczas minimum jednego jej zwykłego lub terenowego posiedzenia w danym miesiącu, albo brał udział w kontroli, o której mowa w ust. 1, obejmującej w miesiącu co najmniej 3 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, albo w ramach co najmniej jednego dyżuru w danym miesiącu, brał udział w pracach zespołu ds. rozmów interwencyjno-motywujących.
3. Podstawę zapłaty comiesięcznych kwot wynagrodzenia stanowią podpisane listy obecności z posiedzeń komisji, z dyżurów zespołów ds. rozmów interwencyjno-motywujących, protokoły kontroli przestrzegania na terenie Lęborka zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

14. Ewaluacja i monitorowanie programu

Bieżące monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień, dla władz lokalnych oraz społeczności miasta. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami oraz działań profilaktyczno-naprawczych będzie polegało w szczególności na:

- przeprowadzeniu cyklicznych (co 4-5 lat) społecznych badań skali uzależnień na terenie miasta Lęborka, ze szczególnym uwzględnieniem korelacji pomiędzy zachowaniami ryzykownymi a czynnikami chroniącymi,
- ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,
- analizie sprawozdań z realizacji zadań.

UZASADNIENIE

Stan istniejący w dziedzinie, która ma być normowana.

Uchwała nr LX-765/2023 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 28.12.2023 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lęborka na lata 2024-2025 jest w trakcie realizacji.

Cel i potrzeba podjęcia uchwały.

Zmiany podyktowane są potrzebą ujęcia w treści programu szacunkowych kosztów jego realizacji w roku 2025.

Art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.) określają zadania własne gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zadania te obejmują m.in. zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanego przez radę gminy.

Wykazanie różnic między dotychczasowym, a projektowanym stanem prawnym.

Zgodnie z cyt. przepisami, program uchwalany jest na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów. Przedsięwzięcia na lata 2024-2025 obejmują wykaz zadań oraz formy jego realizacji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wraz z szacunkowym harmonogramem wydatków przewidzianych realizację zadań ujętych w programie.

Przewidywane skutki społeczne i gospodarcze.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych współuzależnionych oraz ich rodzin, efektywnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej, wszechstronne wspieranie rodzin, w których występują problemy uzależnienia i przemocy w rodzinie, zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Lęborka w zakresie problematyki uzależnień. Ograniczanie dostępności do alkoholu m.in. poprzez kontrole działalności gospodarczej w zakresie detalicznego handlu napojami alkoholowymi, poprzez egzekwowanie zakazu podawania i sprzedaży alkoholu nieletnim oraz edukację przedsiębiorców i sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie uchwały.

Realizacja Programu w 2025 roku, wiązać się będzie z wydatkami z budżetu gminy w wysokości ok. **1 595 000,00 zł.**

Źródło finansowania.

Źródłem finansowania są środki w wysokości **1 245 000 zł**, pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych oraz w wysokości **350 000 zł**, uzyskiwane z tytułu dochodów uzyskiwanych przez gminę z opłat na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.